Ч. 252 (11.602). Львів, середа 13. листопада 1929. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Докотились...

Львів, 12. листопада 1929.

У Львові, як відомо, вже пятий рік виходить орган „незалежної думки", що має назву „Рада". Визначається він тим, що дістають його безплатно численні люди у Львові та в краю, а крім того читають його пильно і деколи навіть цитують у своїй пресі київські і харківські комуністи та деякі місцеві польські публіцисти. Комуністи цитують „Раду" звичайно на те, щоби доказати українському громадянству на Рад. Україні, що УНДО, складається із самих зрадників і запроданців, що воно фактично не істнує, або що „Просвіта" пішла на угоду з польським фашизмом і т. п. Тутешняж польська преса послугується теж собі на втіху численними „ревеляціями" „Ради" про українське життя. Але й сама назва цього органу замітна та богатомовна. Дехто каже, що зветься він „Радою" просто тому, що радянофільський, але дехто твердить, що назва цього органу пішла передовсім від того, що він з усякими навіть найскладнішими проблемами нашого життя дає собі дуже легко „раду".

Наприклад: „Рада" не любить смертельно Українського Нац. Демокр. Обєднання і тому вчаста його на своїх сторінках усмерчує. Усмертила його була перед останніми виборами до сойму, усмерчує його на своїх сторінках і тепер. А воно, як жило в здоровлю та силі так і далі жиє і нема ніяких признак його кінця. Нарід каже, що якщо кого так часто за життя усмерчують, то йому дуже довгий вік судився. Або: неподобалася „Раді" якась українська установа, то вона намагається її оклеветати, підірвати довіря до неї всякими т. зв. „ревеляціями". Про найновіші „ревеляції" „Ради" напишемо окремо. Нині хочемо спинитись на одній з тих, що мають чисто політичний посмак.

„Рада" довідалася, що на одному з засідань Українського Посольського Клюбу в Варшаві мали займатися „таємно" справою своїх протирадянських виступів. Отже, хоч нарада була „таємною", то „Рада" знає про неї, а знаючи пише „ревеляції". І не тільки пише ревеляції, але й бє у великий давін трівоги. „Дивіться, мовляв, українські зрадники народу хочуть валити „українську заабручанську державу". І то коли? Тоді, як „міжнароднє положення Радянського Союзу не зазнало в останньому часі ніякого погіршення!" Що більше, роблять це тоді, коли „навіть найбільше засліплений ненавистю до української радянської держави чоловік бачить, що Рад. Союз в останньому часі не тільки не ослаб, але навпаки скріпився *і може собі позволити на безжлядну, внутрішню політику* (чуєте?! — Ред.), *згідну з пануючою доктриною й інтересами поодиноких держав-республик. Надходять вісти, що між ін. на Рад. Україні пороблено численні арешти, а вслід за ними відбудуться судові розправи за державну зраду. Більшість цих арештованих не мають бути розконспіровані заговірника петлюрівщини, „натхнені" до заговору і державної зради чужосторонніми чинниками. Безперечно, на цей факт арештувань можуть тутешні симпатики петлюрівщини обурюватися, але рівночасно ясною і самозрозумілою річю являється і те, що українська держава за Збручем мусить і дальше берегти свою цілість так, як береже вже з успіхом повних 10 літ."* („Рада" ч. 96. передова п. н. „Вода на чужий млин".).

З наведених слів бачите, що „Рада" з усеї української преси в Польщі найкраще поінформована про арештування на Україні. Вона й одинокий український орган, що так легко, з „чистим серцем" і „неспокійною совістю" дає собі „раду" з цими арештуваннями. Державні зрадники, мовляв, всі арештовані українські діячі, а тому треба з ними поступити так, як комуністи поступають з подібними їм уже 11 літ, зберігаючи з успіхом державну цілість. Отже розстріляти Єфремова, Ніковського, Ганцова, Чехівського й інших! Розстріляти, бо вони „державні зрадники". Чи бачите, до чого може довести навіть декого з бувших „петлюрівських" „амбасадорів" у Югославії цілковита залежність від комуністичних повелителів. Чи бачите до чого в такім випадку доводить цинізм і цілковита атрофія національного сумління?

Бож подумати тільки, що якийсь там писака з „Ради", який вважає себе українським політиком і патріотом цілком легкодушно засуджує на смерть, скажім, Єфремова. Того Єфремова, який дав українській національній культурі непромиваючі цінности, який був чоловим українським робітником-каменярем ще далеко перед першою російською революцією в 1905 р., того Єфремова, який стояв на сторожі неволеного українського слова й української національної культури, коли „діячі" з „Ради" писати не вчились. До Єфремова чи до Чехівського підтягають ці безвольні й безсовісні публіцисти ярличок „петлюрівщини" і тим себе заспокоюють і тим хочуть заспокоїти все українське громадянство на західніх українських землях. А звідки ті пани знають, що Єфремов „петлюрівець", а може він „гетьманець", а може „ундист", а може він взагалі до ніякої політичної концепції тепер не причасний?

Отже Українська Парляментарна Репрезентація фактично розважала на одному зі своїх засідань саме справу останніх масових арештів серед української інтелігенції на Україні. Вона застановлялася над тим, яке становище заняти до тих подій, як боротися з тими репресіями комуністів. Вона застановлялася. Не важне в даному випадку, що рішила, тимбільше, що такі справи вирішує не тільки вона, але й партія. А застановлялася тому, що це наказували їй добро й інтерес нації. А пани з „Ради" проходять попри цю справу легкосердно, каригідно цинічно і не тільки погоджуються, але навіть похвалюють поведінку комуністів з українськими національно-культурними діячами. Розстріляти їх, мовляв, бо вони зрадники. Ось до чого докотились „публіцисти" з „Ради"!

Одна з аномалій.

Рефлексії на тему упадку значіння нинішньої польської преси.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 9. листопада 1929.

Ніколи завдання преси не є таке відповідальне, таке важне і таке важке, як у переломових хвилинах життя народу чи держави. Розуміють це (інколи на своїй шкурі пересвідчуються!) робітники пера й інстинктовно відчувають маси. Бо ніколи ґазети не є так розхоплювані, не стають таким артикулом щоденної необхідности культурної людини, як у тії хвилини. Основна місія преси: інформаційна служба, — швидка і правдива інформація і додане до неї освітлення, перепущене щиро крізь призму ідейного світогляду, — ця місія стає тоді нероздільною частицею буття одинаково тих одиниць, які її виконують, як також тих мас, для котрих є виконувана.

Члени санаційного чи опозиційного табору в Польщі, люди „невтральні" (їх щораз менше), не кажучи вже про весь заалярмований своїми кореспондентами закордон, словом усі, хто сяктак цікавиться тутешніми сучасними подіями, одностайне погоджуються, що ці події є в житті польської держави й польського народу переломові, бо боротьба за устрій держави й владу в ній мусить — так чи інакше — торкатися екзистенції міліонів громадян. Хто краще розуміє це від польських і непольських — але польські справи реферуючих — відповідальних публіцистів, які все своє знання, хист і рутину мусять протиставити — нервам, що так жагуче прагнуть спокою і нормальних умовин праці? І як не вірити в інстинкт мас, бачучи, як хапчиво кидаються вони на часопис, — джерело освідомлення, духової розваги й морального керманича! Але пробі: яка жалка нинішня роля польської преси, — а скажімо щиро: і непольської, яка не може байдуже станути осторонь подій довкруги неї, — як мізерно вона може виконувати нині своє завдання інформації та освітлення і яких поганеньких способів мусить хапатися, щоби вдавати перед масами читачів, що вона свою місію таки виконує!

Бо про яку інформаційну службу може йти мова, коли всі джерела ґазетної інформації зачинені. До тих джерел належить чейже варшавський каварняний столик та атмосфера довкола нього, яка родить пусті сплетні, не є теж уже джерелом інформації соймові кулюари, бо люди, які в них бувають, самі нічого не знають і снують лише безконечні „комбінації". Щож торкається освітлення подій, про які згадують офіціяльні комуніката, то може його давати лише частина польської преси, — явно і славно, без жадних застережень, ставлючи всі крапки над і.

Однак із цього не виходить, аби санаційна преса находилася у багато кращому положенні від опозиційної. Живучи у спільних умовах загальної непевности, так само не знаючи „що буде" і так само ховзаючися при інтерпретації вчинків, яких правдиві мотиви їй не відомі, санаційна преса разом з опозиційною ніби у воздусі, між небом та землею, завішена, і даремне силкується задовольнити людей, які по землі мандрують.

Отже і санаційні і опозиційні часописи займаються вічно, на сотний і тисячний лад, теоретичною аналізою істнуючого в Польщі внутрішньо-устроєвого спору та на сотний і тисячний лад взаємно перелицьовують себе, вішаючи один на другому всі живі й мертві собаки. Ясна річ, що читач не може бути задоволений вічною дискусією, безперервною, від літ тріваючою полемікою. Але трагедією нинішньої польської преси є не тільки її безрадне положення відносно свого читача, але й відносно розвоєвого процесу подій, на який вона не має майже жадного впливу. Чи передові статті „Ґазет-и Польск-ої" роблять якенебудь враження на опозицію? Або статті „Роботнік-а" на санацію? Мало того: вониж проминають уже без жадного враження і на читачах із власного табору!

Вічне теоретизування мусить чейже остогиднути. Воно притуплює змисл критицизму не тільки в читача, але й у самого публіциста. Один перестає брати собі до серця, що читає нісенітниці, другий — що їх пише. Зрештою, це є доказом на правильне функціонування самозберігаючого інстинкту. Бо в противному випадку, одні і другі давно вже злитинніли би.

Два приклади в останніх днів. „Ґазета Польска", провідний орган санації, присвячує цикль статтей вавилонському злішкові, з якого складається опозиція. Мовляв, світ і корона польська такого „помішання язиків" ще не бачила: мова Маркса з мовою Дмовського, Тромпчинський з Вознцьким, кс. Новаковський з Праґером, Рибарський з Домбським і Квапінським. І т. д. на цю тему. Та одночасно „Роботнік" пише про „санаційну вежу Вавилону", цитуючи суперечні собі голоси „Курєр-а Віленьск-ого", якого редактором є посол ББ. Окуліч та вид. „Слова", якого редактором є посол ББ Мацкевич. Знову ж, відомо, найбільшою журбою ендецької „Ґазет-и Варшавск-ої" є факт, що князі Радзівіл і Сапіга засіли на одній лавці з Вісліцьким і Сапоцею. Скажіть, люди добрі, що думає собі нещасливий читач, коли прочитає одну за другою такі три статті трьох найповажніших органів столиці?! Або знову — полеміка поміж двома чільними ендецьки-

ми публіцистами, б. сенатором Косковським у „Курєр-і Варшавск-ому“ та Ст. Стшетельським в „АВЦ.“ Цей останній кинув фразу, що, мовляв, кращий якийнебудь вихід із нинішньої ситуації, — сюди або туди, — аби не йти дальше „в глиб імпасу“. На те Косковський обурився: як-то, отже краще навіть новий переворот, аніж нинішній стан? І давай доказувати, що „не краще“, на що знову його опонент почав виясняти, що він не мав на думці нового перевороту, а лише „вияснення“ ситуації, тимчасом переворот, мовляв, її не вияснив би і т. д.

І навіщо це все? Яке воно має практичне значіння для ходу подій? Що воно нового дає читачеві? Чи не віє безнадійною пусткою від такої преси? А прецінь — преса є чейже одним із найважніщих чинників суспільного життя. І розуміють це діячі преси, розуміє публика, а проте одні і другі є дієвими особами і глядачами сумного видовища, якому на імення: упадок значіння польської преси.

І. Кедрин.

На економічні теми.

В справі збуту сільсько-господарських продуктів.

В останніх часах висувається в нашому кооперативному життї справа наладнання кооперативного збуту сільсько-госп. продуктів на щораз видніще місце. І правильно. Добре наладнаний збут цих продуктів причиниться до більшої рентовности господарки, до поліпшення рільної культури, приспішить активізацію і поступ сільського господарства, поправить цілий наш господарсько-суспільний біланс.

Думки на цю тему викликала наша торговельна кооперація, цей найважніший нині у нас чинник організації господарського життя. Її перший етап, доства всяких потреб для населення вже уформований. Вона промощує собі крок за кроком до другого етапу, до перерібки сирих плодів на купецький товар та до експорту. Доволі далеко поступив в цьому напрямі Маслосоюз (перерібка і збут набілу), немало праці вложив уже в це діло Центросоюз враз із Повітовими Союзами (яйця, збіже, тощо). Щораз частіші дискусії на цю тему дають безмовно богато нових вказівок, опертих на дотеперішній практиці.

Одначе є вже й немало хаосу в поглядах на цю ділянку кооперативної праці. Неодин з дискутантів не має ні досвіду ні практики в трудющах при збуті. Тому теоретичні виводи таких дискутантів сильно відбігають від того, що може наше життя.

— І якаж це штука продавати товар? — каже загал. — Коби було лиш що продати, каже селянин, а вже продати я продав би. Всім здається, що вистане, якщо хлібороб, ремісник чи фабрикант випродукує добрий товар; а коли наладити торговельний апарат так, щоб усунув посередників, які досі забирають зиски, тоді зиск припаде не їм, але розділиться між продуцентів і консументів, при чому наладнаний апарат (в нашому розумінні: кооперативний) дістане свою

нагороду за посередництво і діло скінчене. Воно таке кожному очевидне, що при продажі мусить бути зиск, що годі інакше й подумати.

Такі поняття про неминучий у торговлі зиск є не лиш у загалу, але також у теоретиків-економістів, які, приймаючи зиск як шось самозрозуміле, побудували на ньому свої теорії. Партійні ідеольоги саме в імя цих зисків творять партійні програми і в імя їх ведуть також завзяті міжпартійні боротьби.*) Цим можна пояснити собі, що й у наших теоретиків виринають більше форми збутового апарату, ніж сама суть та зміст збуту, бо й у них є очевидність зисків у збуті. А що, мовляв, нинішня кооперація не займаючися досі збутом як слід, не доросла видно до цього діла, тому треба створити окремий кооперативний апарат, з новими статутами, новими дирекціями, надзірними радами і т. д. І коли такою легкою видається ця справа тим, що пишуть, то в читачів виринають зразу питання, чому досі ще не твориться цей апарат, а з краю напливають раз-у-раз письма, чому там в центрах така байдужість щодо торговлі збіжами, худобою чи іншими земельними плодами.

Одначе практика каже що інше. Вона каже, що невелика штука випродукувати сирий продукт, зате велика штука переробити його на ринковий товар і найти для нього відборців, а найбільша: збути товар з відповідним чистим зиском. Є це діло таке складне і вимагає такого великого знання людських хитрощів та підступів, воно повне таких несподіванок і небезпек, що не має тут приноровлення поняття: „дешево купити, а дорого і з зиском продати“, але поняття риску, безупинного напруження і слідкування за рухами й подіями на ринках. І тому саме незвичайно складна праця здобуває куди більшу винагороду, ніж інше заняття, а цю винагороду ми звичайно називаємо чистим зиском.

Ось приклад: не тяжко воно купити якусь машину чи інший товар, бо до вас прийдуть десятки агентів, що конкурують між собою і набиваються один перед другим. Але чи наш рільник вміє зробити сирий продукт товаром? А далі чи ми вміємо набиватися з ним на чужих ринках серед сотні оферентів з інших околиць та країв, до того вишколених у штуці оферування і взагалі в торговельній техніці? Чи богато є між нами

*) В нашому житті виступає партійна боротьба за це питання з меншою завзятістю тому, що госп.-суспільні питання не лягли ще в нашому політичному думанні основою для наших партійних змагань. Вони у нас тільки зареєстровані в друкованих партійних програмах.

торговельних агентів? Подумаймо лиш, а кожний з нас побачить, як далеко ще нам до того. А практики, між нами й нам: Повітові Союзи Кооператив, моглиб куди більше на цю тему сказати. Могли би сказати й те, що коли серед загалу українців в торговлі ділом майже чужим, то не тому, що ми не хотілиб цього, але тому, що ця складна штука не терпить нашої повільности в думках і ділах, нашої нерішучости, боязливости.

Кожний продуцент, головно промисловець, знає з практики, яка велика є його залежність від уміння вишукати джерела збуту та збути свій товар. Тому й не диво, що ця ділянка продукції займає найкращі уми. Називаю збут „продукцією“, бо торговля, взагалі виміна, це ніщо інше, як останній етап продукції, дарма, що нам на око воно інакше виглядає. Не рішає ще про рентовність добра земля чи фабрика, ні навіть приготування товару до збуту, але те, чи є відборці, чи вони близько, чи засібні й певні, чи наш товар відповідає їх примхам (нераз забаганкам) та чи ми вміємо підійти до них так, щоб вони самe нашого товару хотіли. Давніше не треба було рахуватися з тим усім, але нині, коли зачинає нас бити масовість, дешевість і доброта такого самого товару інших конкурентів, головно заграниці, яка побиває нас навіть на наших таки ринках, — треба приготовитися до цієї справи солідно й обережно, поступати крок за кроком, набирати практики. Купець чи агент запізнається поволи, по довголітній практиці, з головними відборцями, з розміром і змінчивістю збуту, а одночасно виховує собі продуцентів-доставців, себто достосовує з часом їх продукцію до потреб ринку, поучаючи їх попросту, як слід йому товар підготовити. Тому й кажуть: практика — це найпевніший капітал у торговлі.

Так мусить поступати очевидно й наша кооперація. Розуміється, булоб найкорисніще для продуцентів, колиб окремий кооп. апарат для збуту вже був у нас віддавна вишколив собі продуцентів. Але, коли він не повстав у кращих часах і не вишколив собі ще навіть фахового персоналу, то в нинішніх куди тяжчих часах повинна вести це діло далі та кооперативно-торговельна організація, що має вже деяку практику в доставі і має вже більше вишколеного в збут. персоналу, ніж малаб та установа, яка мала би щойно творитися і вчитися. Очевидно, нинішня кооперація поступає в цьому ділі дуже обережно, бо цього навчила її дотеперішня практика. З цієї причини зайвою є критика, немачеб теперішня кооперація не надавалася чи була неспосібна до таких операцій. Зате краще булоб піддержати її в цих змаганнях. А реалізування покликів у справі творення зараз таки окремого універсального апарату для збуту — покищо нині безумовно ще недозріле, бо такий експеримент готов нас за богато коштувати.

М. Творидло.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера!

ЕДГАР АЛЛАН ПО.

Убийство на вулиці Морґ.

(Продовження.)

— Звернімось тепер до інших ввізнань про ужиття сили, напрочуд незвичної. На комині знайдено грубі пасма — дуже грубі пасма — сивого людського волосся. Їх вирвано з корінням. Ви свідомі того, якої треба великої сили, щоб витягти отак з голови навіть двадцять чи тридцять волосин? Ви бачили ці жмути волосся, так як і я. Їх коріння (жахлива картина!) прикипіло до клаптів мяса з голови — вірний знак надзвичайної сили, бо вирвано-ж, може, з пітнсячі волосин нараз. Старій пані не тільки перерізано горло, але-ж голову начисто відтято від тіла — а знаряддям була проста бритва. Я хочу також, щоб ви розважили звірячу лютість цих учинків. Про каліцтва на тілі пані Л'Еспане я не казатиму. Пан Дюма та його поважний колега пан Етієн зробили висновок, що їх заподіяно тупим знаряддям; і ці добродії мають у своїй думці цілковиту рацію. Це тупе знаряддя, це був просто камінний брук у дворі; на нього жертва упала з вікна, що прилягає до ліжка. Ця ідея, дарма, що вона виглядає тепер так просто, не прийшла поліції з тієї самої причини, що й широчина віконниць, — бо через ті цвяхи їхнє сприймання було герметично закрите для можливости, щоб ці вікна взагалі коли відчинялися.

— Тепер, коли в додатоk до всіх цих фактів, ви роздумаєте як слід над химерним безладдям у кімнаті, ми вже поступимо так далеко вперед, що дійдемо до сполучення ідей зручности дивоглядної, сили надлюдської, лютій звірячої, різанини без ніякого мотиву; якоїсь

гротески в цих страхіттях, абсолютно невластивої людству; голосу, чужого своїм звуком для слуху представників багатьох народностей та позбавленого будь-якого виразного чи сприйнятного поділу на склади. Отже, який висновок маємо? Яке враження зробив я на Вашу уяву?

Трепет узяв мене, як Дюпен поставив мені це питання.

— Це божевільний, — сказав я, — таке заподіяв: якийсь навісний маняк, що втік із сусідньої лікарні.

— Під певним поглядом, — відповів Дюпен, — Ваш здогад годиться; але голоси божевільних, навіть у найшаленіших пароксизмах, ніколи не мають подоби до того особливого голосу, який чуємо зі сходів. Божевільні належать до певної нації, і їхня мова, хоч і незвязна в словах, має завжди складовий поділ. А крім того, волосся у божевільного буває не таке, як оце, що я держу тут у руці. Я вирвав цей малий жмуток із заклеклих рук пані Л'Еспане. Що Ви скажете про це?

— Дюпен! — скрикнув я, вкінець зденервований, — це волосся зовсім незвичайне — це не людське волосся.

— Я цього не казав, — відповів він; та заки рішати це питання, я хочу, щоб Ви поглянули на маленький рисунок, що його я отут накинув на цьому папірці. Це факсиміле, знятe з того, що описується в одній частині свідчень, як „темні синці та глибокі сліди від нігтів“ на горлянці пані Л'Еспане, і в другій (пана Дюма та Етієна), як „ряд синців, очевидно, витиснених пальцями“.

— Ви бачите, — казав далі мій друг, розстеляючи папір на столі перед нами, — що цей рисунок дає уяву про цупку і упірну хватку. Тут немає знаків сховзнення. Кожен палець за-

держав надовго — можливо, що аж до самої смерти жертви — той жахливий натиск, що ним він заглибився був зразу у тіло. А спробуйте-но поставити всі свої пальці одночасно у відповідні відтиски, як Ви їх бачите.

Я спробував і не зміг.

— Ми, може, неслушно виконуємо цю спробу, — сказав він. — Папір розстелено на рівній поверхні, а людське горло має циліндричну форму. Ось тут є поліно, що його окіл приблизно такий, як людська горлянка. Обвиніть рисунок круг нього і спробуйте наново.

Я так зробив; але трудність була тепер ще й наочніша, ніж першого разу. — Це, — сказав я, — знак не людської руки.

— Прочитайте тепер, — відповів Дюпен, — цей уступ із Кювіє.

Це був докладний анатомічний і загальний опис великого бурого орангутанга із Східноіндійських островів. Велитенська статура, дивовижна сила й активність, дика лютість цього ссавця та здатність його до імітації занадто добре відомі. Я відразу збагнув всю жахливість цього убийства.

— Опис лап, — сказав я, скінчивши читання, — стоїть у достотній згоді із цим рисунком. Я бачу, що жадна тварина, крім орангутанга із означеної тут породи, не моглаб полишити таких слідів, як ви тут зрисували. Цей жмут бурого волосся теж сходиться взором із волоссям звірини, описаної у Кювіє. Але я, мабуть, неґоден зрозуміти подробиці цієї плідної таємниці. Крім того, чули-ж два голоси, суперечку, і один із них був, без сумніву, голосом француза.

(Продовження буде.)

Загадка.

Дивні підпали стирт соломи і жита.

Від двох тижнів польська преса переповнена звістками про пожежі головним чином поміщицьких стирт соломи, а рідше збіжа (жита). Докладних описів такої пожежі ми не зустрічали. Та звичайно дієтся так, що пожежа вибухає з підпалу і то в кількох місцях. Зовсім природно, що такий легко пальний матеріял, як солома чи жито, згоряе до тла, бо рятунок є майже виключений. Поруч місця пожежі знаходять, звичайно то тут — то там повтикувані паперові жовто-блакитні (українські) прапорці. Є вони єдиною признакою діяльности паліїв, бо зрештою досі ні в одному випадку не вдалося не то притримати, але навіть впасти на слід спричинників підпалу.

Підпали й пожежі є досі окутані імлою таємничости, хоч жовто-блакитні прапорці вказували би на те, що спричинниками підпалів є українці, якась невідома, тайна українська організація, розгалужена на великому просторі, що незвичайно зручно затирає за собою сліди. Але одночасно зявляється ціла низка настирливих питань: Яку мету можуть мати такі підпали, яке їх значіння, що тим способом хоче осягнути таємна організація, яке враження викликати, яку шкоду спричинити і кому саме?

Таких питань можна ставити безліч, даремне шукаючи на них сяк-так розумної відповіди. Відомо, що солома і жито є сьогодні в дуже низькій ціні. Жито є крайно обезцінене, а солома тим більше. Колиб отже якась тайна організація хотіла зробити шкоду дідичам, то чому саме малаб робити таку шкоду, яка є найменше діймаюча? Друге головне питання, на яке важко найти відповідь, є те, чому саме завзяття тієї невідомої організації малоб звертатися проти поміщиків, які находяться у досить важкому господарському становищі?

Льогічно розглядаючи акцію матеріяльного підривання поміщиків, треба би прийти до висновку, що її тенденцією мусілоб бути приспішення парцеляції більшої земельної власности. Одначе пощо аж такими насильними методами примушувати поміщиків до парцеляції, коли вони в більшости давно готові до неї. Тільки нема покупців на поміщицьку землю, бо дрібне, селянське господарство находиться у ще важчому становищі, як велике поміщицьке. Село під теперішню пору не розпоряджає ніякими грошевими засобами на найконечніші, примусові ціли, а не то на побільшення свого варстату праці. Зрештою, колиб навіть було навпаки, колиб (теоретично беручи справу) селянство мало гроші, то спалення кількох чи кільканадцятьох стирт соломи або навіть жита є порівнюючо такою незначною, ліліпутно дрібною шкодою, що це не може бути ніяким натиском на велику власність.

І тому ми дозволяємо собі зазначити, що в цій дивній акції криється якась загадка. Щоби її розвязати, треба би перш усього перевірити, чи ті стирти соломи чи там жита були обезпечені, чи обезпечена вартість покривається з реальною вартістю стирти і т. і. Тоді може скорше можна би дійти до розвязки цієї специфічної загадки.

СВЯТА 1. ЛИСТОПАДА.

УЖГОРОД.

Традиційне вже в Ужгороді свято 1. листопада відбулося і в цьому році величаво. Памяти українського зриву в листопаді 1918 року присвячено у нас торжественний концерт, що відбувся 1. листопада ц. р. в салі мадярського касина. Коротеньку, але глибоко продуману й відчуту промову виголосив лікар д-р Іван Рихло. Після того виступали хори й поодинокі солісти, були теж відповідні деклямації. Як у попередніх роках, так і цим разом програма концерту-академії була богата, а виконання її дуже солідне. Публика, що явилася на цьому святі, була в цілости полонена повагою хвилі і винесла з цієї мистецької вечірки якнайкращі враження.

Свято Ощадности в 1929 р. у Львові.

Кинений в 1929 р. Т-вом Ощадність у Львові клич за пропагандою ідеї ощадности та збіркою масових, поголовних ощадностей не пішов на марно. Ця ідея зеднує пропагаторів і з кожним днем ростуть у краю дрібні ощадности в наших кооперативах, з кожним роком відбуваються в нас щораз то кращі і численіші свята ощадности.

Цього року Управа Т-ва Ощадність і Ревізійний Союз Українських Кооператив оголосили були відозви до громадянства, щоби Свято Ощадности відбувалося в дні 27. жовтня ц. р. або від того дня почавши кожного слідуючого дня до кінця листопада ц. р.

Згідно з відозвою Львівський Відділ Ощадности на місто Львів під проводом дир. М. Гаврисевича в дні 27. м. м. влаштував цілий ряд викладів на тему ощадности. Цього дня виклалали: В Міщанськім Брацтві при вул. Руській 3 — д-р Кость Левицький, в Тов. рем. пром. „Зоря" при вул. Вірменській 25 — дир. Омелян Саевич, в Союзі Українських Купців — інж. М. Творидло, дальше в чит. „Просвіти": в середмістю Ринок 10 — п. Петро Паліїчук, на Городецькім вул. Городецька 95 — п. Маркіян Кисілевський, на Личаківськім (Крупярська 15) — дир. Василь Чума, на Стрийськім (Сулінського 21) — п. Захар Рудик, на Сигнівці — п. Терлецький Гриць, на Клепарові — п. Володимир Кисілевський, на Замарстинові — а також в кооп. „Рідний Дім" Задвірянська 10 — п. Петро Кіт, в Голоску Вел. — п. Олекса Черник.

Крім того відбувся ряд відчитів для молоді. Майже у всіх школах директори згл. професори відносних шкіл виголосили реферати про значіння ощадности, а крім цього в домівці „Пласту" виголосив реферат — п. Юліян Гаяревич, в жіночій гімназії і учит. семинарії „Рідної Школи" — п. Петро Паліїчук і на Муж. Сем. Курсах „Рідної Школи" — п. Маркіян Кисілевський.

Дня 3. XI. ц. р. відбулося Свято Ощадности в Т-ві ім. Йосафата, де виголосила реферат п. Таня Яросевичівна.

Всі згадані реферати були виголошені при численній участи громадян та при великім заінтересуванні присутних, що видно було з оживленої дискусії, переведеної майже по кожнім рефераті. Деякі заповіджені реферати з причини технічної натури відложено на пізніше.

Управа Т-ва „Ощадність" має відомости, що в дні 27. X., як і в пізнішому часі відбулися свята ощадности і в богатьох наших повітових осередках і тому звертається з закликом до всіх Повітових Відділів Ощадности, щоби негайно прислали свої звіти з відбутих Свят Ощадности на адресу Т-ва „Ощадність", Львів, Ринок 10/I.

Повстання на Україні.

„Комуніст" повідомляє, що в полтавській губернії військові відділи „ГПУ" мали битву з повстанчим відділом під проводом Гонти.

У битві большовики взяли у полон 47 повстанців і розстріляли їх. Цей повстанчий відділ довший час нападав на радянські уряди.

Сам отаман Гонта не попав у полон і з останками повстанців скрився в лісах.

Ювилей просвітньої праці.

25-ліття істнування читальні „Просвіти" на Личакові.

У неділю, 10-ю ц. м. мала саля читальні „Просвіти" на Личакові зібрала довкола себе сотні громадян, членів цієї-ж читальні й гостей. Це було свято 25-ліття її заснування. Чимало осіб було приневолених стояти під голим небом, бо саля аж тріщала від натовпу.

Організатори свята немов би наочно хотіли показати нашому громадянству, якою настирливою потребою є будова більшої домівки для читальні в Личаківській дільниці, коли в теперішній нема змоги навіть зібрати обмеженого гурта запрошених гостей. Що вже й казати про малий, вузький поміст, який мав заступати сцену!

Ювилейне свято почалося вступним словом голови читальні о. Новосада, який ясно й поетично зясував значіння таких роковин. Ним теперішні громадяни Личаківського передмістя віддають поклін своїм заслуженим попередникам, що дали почин для створення нового огнища просвітно-культурної праці в нашім місті. Подрібну історію цієї діяльности подав у своїм рефераті о. Галянт. Її засновано в листопаді 1904 р. на зборах у приватній хаті при вул. Личаківській 122, при співучасти 80 осіб. Збори відкри-

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Українські переселенці в Новому Світі.

(Продовження.)

Перехід з ріжних церков. — Залежність священиків від парохіян. — Хиткість у відносинах. — Хори.

Вселж таки настановлювати французів священиками в гр. кат. парохіях уважалося за похибки провідних католицьких кол. А ті похибки сприяли розвиткові українського православія. Книжка еп. о. Будки з інструкціями для гр. кат. клиру в Канаді про відношення гр. кат. до лат. обряду, яка по вступному слові до неї — мала лишитись у найбільшій тайні, а яка є нині в руках православних, дратувала їх і скріпляла їхню боєвість. Росія православія здержувала у великій мірі недостача православних священиків. Тому виринає думка створити для стейтових і канадійських українців спільну духовну семинарію для кандидатів на священиків української православної церкви.

Зріст української православної церкви здержує і та обставина, що гр. кат. духовенство всупереч усяким неприродним теоріям, які голосяться особливо в Злучених Державах, отямилось, стануло при народі та з ним співпрацює, що в старому краю нема руху за українським православієм та, що величанський простір двох найбільших у світі держав доводиться контролювати одному православному автокефальному архиепископові. Очевидно, важним чинником в цьому відношенні є привязання великої маси до своєї церкви, яку вона привезла зі собою зі старого краю.

Деякі одиниці з духовенства не так то міцно стоять при вірі, в якій брали свячення. Трапляються хитання, а то й переходи до іншої церкви. На четвертому Соборі української православної церкви, про який згадую дальше, сказав делегат Канади, мітрат і редактор „Православного Вістника", о. Савчук, що в останньому часі 13 уніятських священиків заявили охоту вступити до української православної церкви. По його словам зголошувався теж російський православний епископ Арсеній, зі своїми 30 священиками, але всіх їх не принято „знаючи їхнє минуле".

Типовим зразком такого переходу являється колишній гр. кат. прадат, о. Константин Курило. Він знехтував почести, виступив з гр. кат. церкви та вступив до української православної церкви. Коли йому було за довго там ждати на нові „підвищення", він старався втрутити теперішнього архиепископа, о. Теодоровича. За відкриту у час змову, його усунули зовсім зі священства. Але за короткий час він таки добився свого, бо епископ „живої" церкви, о. Кедровський, висвятив о. Курила на епископа „живої" церкви.

Бувають і такі священики, що проходили вже крізь кілька вір, а бувають і такі, що скидають рясу, а беруться за інший фах. Такі є у всяких церквах. Одного такого, що був священиком православної церкви (не-української) я пізнав у Питсбургу-Па., де він представлявся за д-ра Олексу Галущинського, брата знаної в нас родини. Я очевидно здемаскував його перед громадою в його присутности. В тому часі він уже був будівельним майстром, а в кілька днів пізніше вже кружляла поголоска, що він стоїть на услугах польської громади. На святі з нагоди десятиліття Польщі, він промовляв у Питсбургу від українців, а на другий день уже їхав новим автомобілем з легітимацією виставленою на своє імя.

Зрозуміле, що всі ті обставини не скріплюють загалом у парохіян віри, а священство всіх церков не має в українців відповідної пошани. Через те, що громадяни складають безпосередно на удержання священика — вони держать його в багатьох випадках здалека від усякого проводу. Я мав випадок, де на мій лист адресований де . . . . церкви", я дістав відповідь від світської особи зі заміткою, що до . . . . церкви звертатися на його руки.

Часто священиків викидають парохіяни, або їх переносить їхня влада. Мало є таких гр. кат. священиків, які не обійшли парохій по всій Америці, або й Канаді. Маючи уладити відчит у місті Г., я не знав іншої адреси та звернувся письмово до тамошнього гр. кат. пароха, о. К. За два тижні я там приїхав і чимало здивувався, коли мені представився о. Дж. Кажу йому, що тут-же був священиком о. К. Де він тепер? „Його викинула громада, відповідає о. Дж., а тепер мене викидає". Очевидно, що теперішній о. парох не мав ніякого значіння в громаді. Тому й не дивно, що перед моїм відчитом заявили мені учасники, що вони покинуть церковну галю, яку без відома пароха відчинив голова церковного комітету, якби зявився о. Дж.

Викинений о. К. є тепер канадським православним парохом. З ним я познайомився в моїй дальшій мандрівці. О. Дж. пристав до американсько-української католицької церкви (без Риму) про яку згадую нижче. Але на організаційному соборі тої церкви його усунено — як подано в офіційному звіті собору — по причині його минувшини.

У сказаному є багато дрібниць. Але з дрібниць складається життя і вони дають ключ до зрозуміння відносин, до яких у нас не звикли.

Українську православну дієцезію адміністрував спершу прав. священик з Буковини, о. д-р Копачук. Тепер адмініструє нею архиепископ о. Іван Теодорович. (Згодом перейшов о. д-р Копачук до гр. кат. церкви.)

Для свойого поширення використовувала українська православна церква неприхильне — на її думку — становище Риму до гр. кат. церкви й українців загалом. В будучности ця церква мо-

вав І. Яримович. проводив ними о. Константин Яримович. парох Личакова, а делегатом від головного Виділу „Просвіти“ був д-р В. Загайкевич. Першим головою читальні вибрали о. К. Яримовича. Замітне те, що на перших загальних зборах читальні явилось здебільша жіноцтво. Засідання й збори відбувались довго по приватних хатах. А все-ж управа читальні організувала відчити, вистави, курси для неграмотних, працюючи невпинно для головної мети: власної домівки, що допомоглаб у цій праці.

На дальші точки програми ювилейного свята склались у першій мірі хори під проводом радника Купчинського, що виступали тричі. Не можна при музичній оцінці підходити до них так, як це робиться на чисто музичних концертах. Хто приглянеться ближче, в яких умовинах мусить співати такий хор: як його члени перебігають туди й назад на сцену без верхніх одягів через холодне подвіря, в якій задушливій атмосфері розлягається пісня, той зрозуміє, що найкращий хор не вийшов би краще з такого завдання. Додаймо до того, що хор радн. Купчинського йде на кожний поклик на такі свята саме тоді й там, де інші відмовляються від невдячної наскрізь громадянської праці.

Гарно вийшли сольсопів п. О. Согорівної, народні пісні на цитрі п. М. Савицького, великі оплески зібрала деклямація малого хлопчика „Привіт Просвіті“, написаний Ю. Шкрумеляком; дуже вдатними були вільні вправи „сестер Сокола IV“ і живий символічний образ. Як відпоручники установ промовляли голова „Просвіти“ М. Галущинський, як делеґат „Рідної Школи“ д-р Коновалець, як делеґат від філії „Просвіти“ ім. Шевченка д-р Е. Прийма й ін.

Над усім святом тяготіла лише одна думка: якби можна розширити ці тісні стіни і підвищити стелю, що не дають навіть змоги впорядчикам свята перевести програму вечора швидшим темпом!

Канцл. Шобер не уступає.

На виборчих зборах у Відні сказав христ.-сусп. посол Куншак, що всі чутки про пляноване уступлення канцлера Шобера є неправдиві. Канцлер не думає уступати та не має для цього ніякої причини. Тяжке завдання переведення виборчої реформи посувається скоро вперед.

СРСР. відкидає відповідальність за Комінтерн.

Ціла анґлійська преса наводить статтю „Ізвестій“, які відкидають усяку відповідальність більшовицького уряду за діяльність і пропаґанду Комінтерну. Стаття ця є офіціяльною відповідю СРСР на Гендерсонову промову в парляменті, який підкреслив, що Комінтерн і уряд СРСР це ідентичні поняття та що за всяку протибритійську діяльність Комінтерну буде робити відповідальним більшовицький уряд.

же стати важним чинником у приверненні буковинців і галичан-кацапів та придніпрянських „хахлів“ до української національної й державної ідеї (коли не буде запізно).

Приналежність українських громадян у Злучених Державах до одної чи другої церкви, вже менше-більше усталена і, якби не зайшли які непередбачені причини, імовірно залишиться в тому числі на довший час. Маю враження, що число вірних поодиноких церков у Канаді ще хитається. Може новому гр. кат. владиці, о. Ладикові, вдасться застабілізувати відносини. Якби гр. кат. духовенство піддержало його своєю народньою працею в громаді, то це сталось би — на мою думку — тим певніше.

При гр. кат. і українській православній церкві плекається звичайно хори. Ті хори здебільша мішані, в кожній місцевости з кількома визначними жіночими голосами. Мужеські голоси всюди слабші. Нема чого дивуватися цьому, коли зважити, в якій тяжкій фабричній роботі мущини звичайно працюють. Залежно від диріґента — ці хори бувають нераз зразкові, нпр. хор. гр. кат. (веде д. Атаманець) й у прав. церкві в Шикаґо, гр. кат. церкви в Дітройт, в у. прав. церкві в Минеаполіс, та інші. Окремо слід відмітити хор української прав. церкви в Арнолд-Па., в якій учить бувший член капелі Кошиця, о. прот. Павло Корсуновський. У виконанні світських пісень цей хор зовсім не стоїть по заду від улюблених у нас хорів Котка чи Єасевського. Треба просто дивуватися, як міг диріґент витягнути стільки голосової краси з грудей фабричних робітників та довести хор до такого артистичного викінчення. Сам диріґент прегарний, громовий бас. Не диво, що саме йому було доручено 22. січня 1920 р. проголосити на софійській площі в українській мові грамоту про злуку Західньої і Східньої України в Соборну Українську Державу. Певно, що почули її й найдальші ряди.

(Продовження буде.)

Д-р Курціюс — міністром закорд. справ.

На внесення канцл. Мюлера президент Гінденбурґ іменував 11. листопада міністром закордонних справ д-ра Курціюса, а рівночасно увільнив його з уряду міністра господарки. На місце д-ра Курціюса міністром господарки іменований пос. Мольденгавер (нар.).

Европа на шляху до мира.

Промова Мекдональда.

На банкеті в Ґільдголі, виданім новим льор-майором Льондону, прем. Мекдональд виголосив промову в закорд. і внутр. справах держави. Евакуацію окуп. військ уважає одним із кінцевих розділів вел. війни та вступлення на шлях трівкого мира. Зростаючий моральний авторітет Ліґи Націй стане небаром чинником могутнішим ніж збройні сили. Британський уряд причинився до зросту тієї поваги Ліґи тим, що підписав факультативну клявзулю. Щодо СРСР уряд стоїть на становищі, що СРСР істнує чинно, тому признає, що протилежний погляд, який старається перекреслити цю дійсність, не доведе до нічого. Хочемо, — сказав М. — щоби СРСР узяв участь у змаганнях над перебудовою Европи в одноцілу організацію мира. Хочемо зробити кінець пропаґанді, яка є засобом нелеґальности у виступах держави проти держави. Хочемо визнання тих обовязків, які є спробою у взаєминах між цивілізованими народами, а розуміємо під тим зобовязання та політ. договори, отже й зобовязання в справі довгів. На цій основі Палата Громад уповажнила уряд визнати СРСР. Визнання уряду та дипл. взаємин не значить, що погоджуємося з політичними, суспільними та релігійними поглядами другої сторони або що ми готові піддатися небажаним впливам. Подаючи заг. характеристику внутр. справ премієр підкреслив вагу та потребу тісної злуки всіх сил імперії та британських народів.

Марш. Пілсудський хотів проголосити себе королем?

Литовський урядовий орган „Лієтувос Аідас“ у кореспонденції з Варшави повідомляє, що на отворенні сойму марш. Пілсудський хотів при помочі 150 старшин проголосити себе польським королем як Йосиф I. Після проголошення себе польським королем задумував марш. Пілсудський для відновлення ягайлонських традицій поїхати у Вильно та проголосити себе литовським королем. Вкінці повідомляє „Л. А.“, що старшини, які прийшли до сойму, вибрано з усіх полків і формацій, тому щоби в тій акції була заступлена вся польська армія.

Іменування бувш. віцемін. Бирки директором льв. Торг. Палати.

Дня 9. листопада оголосили іменування бувш. віцеміністра скарбу посла з клюбу ББ. голови соймової бюджетової комісії Бирки директором Промислово-торговельної Палати у Львові.

Біржа.

Ґроші.

Американський долар 8·90·00—8·91·00, канадійський долар 8·81·00—8·82·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66 австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·00 - 0·05·25, французький франк 0·34·50—0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінгів 43·60·00—43·80·00, радянський червінець 17·00—17·50, німецька марка 2·13·10—2·13·25

Збіжжя.

Пшениця двірська 36·25—37·25, пшениця селянська 32·75—33·75, жито галицьке 22·50—23·50, ячмінь галицький броварняний 00·00—00·00, ячмінь на мливо 19·00—20·00, ячмінь пастівний 20·00—21·00, овес галицький 20·25—21·25, кукурудза румунська 24·50—25·50, бараболя промислова 4·50—5·00, фасоля біла 80·00—95·00, фасоля колірова 40·00—50·00, фасоля краса 53·00—55·00, горох пів-Вікторія 40·00—45·00, горох пільний 29·00—32·00, бобик 29·25—30·25, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 31·50—32·50, сіно солодке краєве прасоване 8·50—9·50, солома прасована 5·00—6·00, гречка 25·75—26·75, льон 67·00—69·00, дубінь синій 00·00—00·00, ріпак олійний 66·50—67·50, мука пшенична 40 прц. 00·00—00·00, мука пшенична 65 прц. 66·00—67·00, мука житна 70 прц. 40·00—41·00, грисік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 12·50—13·00, отруби пшеничні 13·25—13·75, крупи гречані 51·50—53·50. пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 38·00—39·00, пенцак 36·00—37·00, просо краєве 28·25—29·25, макухи льняні 41·00—42·00, мак синій 120·00—130·00, мак сивий 80·00—90·00, конюшина червона 125·00—135·00.

Залізнича катастрофа.

Дня 11. листопада перед стацією Бежанів на шляху Люблин-Краків зударився особ. поїзд із моторовим возом, що курсує на шляху Краків-Величка. Паровіз особового поїзду поважно ушкоджений, моторовий віз не надається вже до вжитку. Около 15 людей було лекше або тяжче ранених. Рух на шл. Краків-Львів був перерваний на 3 години.

Японія хоче зірвати взаємини з СРСР?

В Токіо оголосили комунікат, що японська поліція арештувала богато комуністів, які були на услугах сусідньої держави. Розправа проти тих комуністів відбудеться публично. Перед процесом яп. уряд не думає робити ніяких заходів на міжнар. терені, а після процесу, як зачувати, хоче зірвати дипл. взаємини з державою, яка фінансувала комуністів. Хоч комунікат не називає цієї держави, нема сумніву, що це СРСР.

НОВИНКИ

— **Львівська хроніка.** При вул. Львівських Дітей арештовано Франю Сохань, яка у своїм домі переховувала військового дезертира Володислава Кожуха, що втік із військової вязниці. — Із дому при вул. На Болоню 14-літна учениця Гелена Барильська пішла у пятницю до школи і досі не вернула. — На днях арештовано інваліда Антона Луцейка за те, що покинув свою 3-місячну дитину на вулиці. — Арештовано також Володислава Курила за крадіж грошевих листів у банку при вул. Костюшка 7. — Суд присяглих у Львові засудив Станислава Пастуха та Івана Хабідзюру на рік вязниці за рабунковий напад на С. Вайнера. Напад цей був виконаний на дорозі між Давидовом і Сіховом. — На два місяці арешту засуджено шофера Романа Тиргу за пошкодження здоровля Махлюка.

— **Сирітська доля.** У Львові при вул. Кордецького 7. повісився 16-літний Володислав Вишневський. Слідство виявило, що Вишневський був сиротою і жив на ласці у свого вітчима шевця, який так знущався над ним, що доведений до розпуки цей хлопчина порішив закінчити життя самогубством. Минулого року Вишневський був утік з дому і служив у однім фільварку на селі, щоби позбутись опіки свого вітчима, але втративши службу, він вернув до Львова, де стрінуло його нове знущання і побої опікуна.

— **За фальшування тестаменту.** Дня 9. ц. м. у перемиськім суді закінчився процес проти фальшівників тестаменту Павла Тишковського. Суд присяглих одноголосно признав винуватими дідича Гашлякевича та інжиніра Конопку і засудив обидвох на один рік вязниці. Обвинувачених Мозарівського і Тишковського звільнено від вини й кари. Після прочитання присуду, обвинувачений Конопка зімлів і впав непритомний на землю. Вислід розправи проти цих богатих власників дібр у перемиськім повіті, викликав у Перемишлі немалу сензацію. На розправі було присутних богато членів родини обвинувачених.

— **Червоний півень.** У селі Гряда під Львовом згоріли три стирти сіна й соломи власности графа Скарбка. Цю пожежу видно було у Львові і львівська пожежна сторожа виїзджала до Гряди гасити вогонь. Польська преса знов подає нічим недоказані відомости, що стирти підпалили українські саботажисти, та що на цих стиртах та на плотах були вивішені жовто-блакитні українські прапори. Так само пояснює собі польська преса пожежу у фільварку в Зашкові, де ніби-то українські саботажисти спалили кілька стирт.

— **Ювілейний збірник „Січи“.** Українське Академічне Т-во „Січ“ у Відні, приступаючи до видання „Ювілейного збірника“ звертається до нашого громадянства із просьбою присилати списки імен тих членів „Січи“, що впали у визвольній боротьбі та найточніші дати про них і біографії. Ці матеріяли присилати на адресу: **„Ukrainischer Studenten-Verein „Sitsch“, Wien XVIII. Theresiengaste 15.**

— **Утеча з вязниці.** Із черновецької вязниці втікло 22 вязнів, між ними кількох політичних. Деякі вязні були засуджені на 20 літ. Вязні втікаючи, потурбували вязничну сторожу, яка стріляла за ними. Поліція пустилась в погоню за вязнями і дотепер зловила 12 осіб.

— **Арештування священика за державну зраду.** На Словаччині арештовано священика Янковича, який від деякого часу був головою християнсько-соціялістичної партії. Суд обвину-

...вачує його в державній зраді, якої цей священик мав нібито допуститись працюючи в користь мадярської ірреденти в Чехословаччині.

— **Пані Зубкова тяжко хора.** Сестра Вільгельма II., пані Зубкова, тяжко занедужала на запалення легенів та олегочної. Княжна лежить у горячці (40°) зовсім непритомна. Її чоловік Олександер Зубков старається перенести місце свого осідку до Чехословаччини, як-що його жінка видужає. Але лікарі вважають стан здоровля сестри б. німецького цісаря за дуже поважний.

— **Безробіття в Австрії.** Як подає „Н. Фр. Пресе“, в Австрії за місяць жовтень збільшилося число безробітних на 14.000 осіб. Уряд видав допомогу 3.000 безробітним більше, як минулого року.

— **Князь Макс фон Баден помер.** „Н. Фр. Пресе“ повідомляє, що в Констанці помер німецький князь Макс фон Баден у 64-році життя. Він був останнім канцлером цісарської Німеччини і був одним із тих, що склонили німецький уряд 1918 р. до мирових переговорів з Антантою та вплинули на Вільгельма II., щоби він зрікся престола. Князь Макс фон Баден передав свої повновласти канцлера соціялдемократові Ебертові і сам зрезигнував із княжих прав у Бадені, після чого жив як приватна людина у Швайцарії.

— **Конгрес на пустині.** Арабські племена у французьких кольоніях починають щораз більше виявляти своє невдоволення із панування Франції над їх землями. Недавно відбувся антифранцуський конгрес арабів скликаний колишнім вождом повстання друзів Ель Асрегом. Цей конгрес відбувся в пустині в околиці Ваді Сарган. Конгрес ухвалив безпощадну боротьбу проти французької окупації в Сирії та інших кольоніях.

— **Арештування організатора замахів.** У Гамбурзі арештовано Герберта Фолька, якого підозрівають, що він був організатором бомбових замахів у Ганновері та Шлезвігу. Арештований Герберт Фольк є членом радикальної партії. Його арештовано підчас утечі до Швайцарії, де він хотів скритися від переслідувань поліції, що довший час мала його на оці.

— **Особисте.** Від сьогодні адреса інжиніра Дмитра Андрієвського та Українського Пресового Бюра в Брукселі є така: „18, rue Kindermans à Bruxelles“.

— **Політика серед учнів.** Дня 7. ц. м. у Медлінгу (під Віднем) 18-літний учень електротехнічної школи Савкель застрілив у політичній суперечці свого товариша, учня тоїж школи Бахту. Савкель був фанатичним прихильником організації „Гаймвер“ а Бахта ворогом тої організації і на цім тлі між давніми приятелями виринали гострі конфлікти, які вкінці пхнули одному з них револьвер до рук. Молодого убійника арештовано.

— **Українець відкрив 100 невідомих островів.** Радянський летун Борис Чухновський, котрий торік найшов на північних ледах нещасливців з італійської виправи до північного бігуна, саме тепер повідомив рад. уряд, що він відкрив у північних арктичних сторонах більше як 100 островів, які досі були невідомі. На тих островах, каже Чухновський, є величезні стада оленів і пташні. Чухновського вислала у цю виправу ленінградська Академія Наук. (Борис Чухновський, це українець, родом з Катеринославщини.)

— **Напад на фашистів.** В Люксембурґу святкували тамошні італійці-фашисти роковини фашистівського походу на Рим. Підчас свята італійці-соціялісти напали на фашистів і стріляли до них з револьверів поранили кілька осіб, після чого повтікали за кордон.

— **В вогні в Дійтройт згоріло 19 осіб.** В Дійтройті досвіта, сталася страшна катастрофа в домі при вулиці Вернор недалеко Вудверд авеню, де містився нічний забавовий клюб Сто Клюб. Там при музиці бавилось і танцювало 50 осіб, а із службою було їх до 70. Нагло в кухні вибух вогонь, який миттю перекинувся на цілий 3-поверховий дім і моментально ціла саля клюбу стала в полуміннях. Деякі люди втікали вікнами на дах або вискакували з другого поверха на двір. Але мало спаслось. 19 осіб згинуло, а 50 потерпіло важкі поранення. Відвезли трупів до трупарні, а погорілих до шпиталю. Підозрівають, що вогонь був підложений.

— **Суддя брав гроші від бандитів.** Республиканський кандидат на посадника Ню Йорку, Фіорелло Ла Гвардія, оголосив, що нюйорський міський суддя Віталі одержав від одного з ватажків бандитів Ротштайна, котрого недавно убито в Ню Йорку, 20.000 долярів. Преса подала вже відбитку чека, яким Ротштайн виплатив Віталієви ту суму гроша.

— **Поля Негрі.** Поля Негрі приїхала з Европи до Голивуд, в Калифорнії. Приглянувшись життю і праці, яку покинула, побачила вона, що вже її ролі у фільмових театрах порозбирали молодші артистки і їй нічого не лишили. Каже вона, що ще може найде і для себе ролю, але не прийме таких роль, в яких вона ніколи не грала і яких не хоче, а які їй на силу накидують менаджери.

— **Пірянделльо у Відні.** „Н. В. Журналь“ повідомляє, що відомий італійський драматург Пірянделльо приїхав до Відня, де хоче оглянути мистецьку виставку свого сина, після чого відїде до Берліна на премєру своєї драми.

— **Німецький письменник перед судом.** У Берліні арештовано визначного німецького драматурга Лямпля за участь у тайній націоналістичній організації „Оберлянд“ підчас боротьби за Гор. Шлеськ. Цю організацію обвинувачують в убивстві кількох осіб, а зрадив її тайни один член тої організації, який доказує, що письменник Лямпель винуватий також за те убивство. Арештування цього відомого письменника викликало у Берліні немалу сензацію.

— **Дивогляди природи.** В архангельській губернії одна селянка привела на світ дитину, яка привезена до ленінградської клініки для обсервації, як цікавий обяв: Ця дитина жіночого пола має руки розвинені у формі розгалужень дерева, а галузки ці мали при народженні довжину 8 цм. Ліва нога тої дівчини має також вигляд галузки дерева. Дівчина ця вже має тепер 7 місяців і є цілком здорова та має всі психічні прикмети нормальної людини.

— **Літак повезе 150 людей.** Великий німецький 12-моторовий сплавний літак полетить цеї зими до Південної Америки, а відтак буде літати між Ню Йорком і Флоридою. Він буде перевозити у своїх кабінах в трьох поверхах по 150 осіб. Лет з Ню Йорку до Маями забере йому всього 12 годин (залізницею 48 годин). В Італії будують два подібні літаки.

— **Виясиення.** У ч. 248 „Діла“ з дня 7. XI. 1929. автор допису п. з. „На організаційнім фронті Долинщини“ твердить, що о. Евген Чубатий не тільки, що нічого не робить на кооперативно-просвітньому ґрунті, а ще й ставить кооперативі перешкоди в її праці. Наша редакція дістала вияснення, яке доказує, що о. Евген Чубатий є головою „Надзірної Ради“ тамошньої кооперативи та що за старанням того священика кооператива покористовується церковним будинком.

— **Пригадуємо** членам коопер. „Достава“ у Львові, що **загальні збори сьогодня (второк) в год. 5. попол. Рано в год. 8.** відправиться Служба Божа за померших членів кооперативи.
873 1-1

Зі спортового життя.

Сокіл (Бібрка) — Орлєнта (Бібрка) 2:2 (0:1).

В неділю 3. листопада ц. р. відбулися в Бібрці товариські змагання в копаному мячі між українською дружиною „Сокіл“ і польською „Орлєнта“ (в якій половину грачів становлять українці!?). Ці змагання стягнули на площу лише невелике число молоді, бо старше громадянство ще не цікавиться спортом. Слід побажати, аби українські грачі пильно тренували, тимбільше, що мають власну площу. Тоді могли би зміряти свої сили з українськими спортовими дружинами у Львові. Вислід цих змагань являється ремісовим тому, що грачі з польського клюбу грали брутально і дуже розбивали. Обі дружини виявляють ще низький рівень техніки. Суддював п. Теодорович.

З театру.

ТЕАТР РЕВІЙ „ҐОНҐ“: *ЕЛЄКТРИЧНЕ КОХАННЯ.*

Друга програма театру ревій „Ґонґ“, що йшла під знаком „електричного кохання“ (так охрещено другу програму від останньої її точки), пройшла на премієрі з меншим успіхом, як перша, не зважаючи на те, що деякі точки були підготовані видимо слабо і не робили враження. Видно, що публика може замкнути на неодно очі, коли тільки з нею навязано безпосередній звязок зі сцени й коли її підбито кількома влучними, актуальними дотепами.

Що нова програма в загальному подобалася, заслуга в цьому у першій мірі конферансієра, що старався навязати з авдиторією тісніший контакт, як він міг мати місце на першій програмі, головно при помочі свіжих дотепів та анекдот. Заслуга в цьому також кількох талановитих сил цього театрику, що чи то говореним чи співаним словом, чи відповідними рухами й мімікою викликували серед слухачів веселий настрій і гумор, себто атмосферу, без якої такий театр минається зі своєю метою, бо перестає бути пробіжищем веселої музи.

Іскри здорового гумору розсипали між публику, крім конферансієра, передовсім Цибульський у своїх кінових образках, ілюстрованих дотепно музикою, і Руновецька своїми піснями. Інші виконавці (Леонович, Попелевська, Сконечний) старалися їм дорівняти чи то у грі, чи то у співі. Дуже добре відіграно оба скечі, передовсім другий з них (Сцена в суді). Зате вулична сценка (катеринкар) пройшла без враження, також само всі виступи балету, який далеко не дорівнює навіть балетові львівського міського театру.

І. Н.

Дописи.

БІБРКА. (Аматорська вистава песи п. з. „Софія Галечко“). В неділю, дня 3. листопада ц. р. виставив аматорський гурток при читальні „Просвіти“ в Бібрці песу в 3-ьох діях з життя Українських Січових Стрільців п. з. „Софія Галечко“. Аматори — самі міщани і міщанки — відограли з повним зрозумінням ролі дієвих осіб песи і цілком добре передали характеристичні риси дієвих осіб песи, таких дорогих нам з недавньої минувшини. Вони зуміли відтворити дуже вірно те середовище, в якому виріс український леґіон — Українські Січові Стрільці. Зібрана доволі численно публика не щадила оплесків усім аматорам за їх дуже гарну гру. Песу закінчено живим образом. Цей образ викликав бурю невгаваючих голосних оплесків публики. Виставу закінчено відспіванням національного гимну.

Срібні тіни.

(На маргінесі книжки Ярослава Бохенського.)

Під таким заголовком появилася недавно перша у нас книжка з ділянки фільмової літератури. Автор її, Ярослав Бохенський, відважився перший по цей бік Збруча виступити з публікацією, в котрій говорить про щось нового, про щось, від чого ми відстали, чим ми й не думаємо займатися.

Взагалі кінематографія для нас, українців, є щось таке маловартісне і таке мало зацікавлююче, що ніхто не присвячує їй більшої уваги. Одначе при цьому кожний признає, що кінове мистецтво має найбільшу й найширшу авдиторію і сам побільшає ряди тої авдиторії. Очевидно, причини тої байдужности треба шукати в нашому політичному положенні, котре витворило у нас такі невідрадні обставини.

Та не зважаючи на ту апатію, трапляються й у нас люди, що йдуть за поривом сучасного життя і виповнюють ті недомагання в нашому економічному чи культурному житті. І хоч може не в парі з іншими народами, то все-ж таки підбігаємо і бодай в мінімальній скількости надроблюємо втрачене. До цих людей належить і п. Ярослав Бохенський. Його „Срібні Тіни“ — це коротка історія кіново-фільмового мистецтва, яка є першим поважним вкладом у будучу фільмову літературу в українській мові. І хоч нема у нас в Галичині ані кінового ані фільмового промислу, то після прочитання „Срібних Тіней“ навіть найбільший ворог кіна буде мати перегляд, які здобутки в останніх чотирьох десятках років осягнула десята муза і певно не буде ставитися до неї легковажно.

Для надання книжці легкости і прозорости поділив її автор на 17 відділів, щоб тим способом навіть для ширших мас вона була зрозуміла та доступна. І так уже з першого і другого розділу довідуємося про історію кінематографії від найдавніших часів, зокрема-ж про історію 1895—96 років, в котрих-то роках уперше відважилися сконтруовувати кіно-камеру і почали устроювати примітивні кінотеатри. Дальше п. Бохенський виказує на основі статистичних чисел фільмову продукцію цілого світа та кожної держави зокрема, не оминаючи й Радянської України.

Для лекшого перегляду всю фільмово-кінову продукцію автор поділив на три части й аналітично виказав, де і в котрій державі який дія більше поширився і як та скільки кожна дер-

жава у себе продукує, подаючи при цьому, що дві найбільші держави, а саме Америка та Німеччина, котрих кіновофільмовий промисл вибився на перше місце, утворили у себе при університетах постійні курси кінематографії з літературними, архітектурними й технічними відділами.

В дальших уступах говорить автор про фільмове мистецтво в Польщі, про кіно-зірки, поділ їх праці та успіхи в досягненні кінематографії. Не оминає він також режисерів, творення сценарів, проблеми руху, значіння музичної ілюстрації та спорту і культу тіла на екрані.

Взагалі автор зумів опанувати матеріял як з боку технічного, так і мистецького, і подав читачам цілий механізм кінематографічної ділянки.

Появу цієї ілюстрованої книжки слід повитати щиро, тимбільше, що прим. поляки, які мають свою державу і в останніх часах взялися до обильного фінансування свого фільмового виробництва, не спромоглися ще досі на подібну публікацію і вдоволяються дуже слабонько редагованими журналами, в котрих крім самореклями кількох більших фірм нічого поважного не можна найти.

С. Куликівна.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ярослав Геврич, ст. медицини в Кракові, відійшов до Всевишнього в 26. весні життя дня 3. листопада 1929. Похорон відбувся в Хлібичині Лісним. В. Й. П.! 871 1-1

О. Омелян Баранський, парох Боянця, помер дня 10. листопада ц. р. в 45 році життя і 21. році священства. Покійний знаний патріот-діяч Жовківщини. В. Й. П.!

Нов книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Карель Гавлічек-Боровський: **„Вибір поезій"**, переклад Івана Франка з життєписом Гавлічека. Ілюстроване видання. Видавництво „Чесько-українська книга". Випуск 2. Прага 1929. Стор. 192. Форм. 8°.

Осип Гадус: **У кожного розум є, як горівки він не пє.** Песа на дві дії. Львів, 1929. „Театральна бібліотека". Видавництво „Русалка". Стор. 16. Форм. 8°.

Інж. агр. Г. Гордієнко: **„Конюшина"**, як її плекати й яка з неї користь. Львів, 1929. Накладом Краєвого Т-ва Господарського „Сільський Господар". Бібліотека „С. Г." Ч. 62. Стор. 64. Форм. 16°.

Ярослав Гашек: **„Пригоди доброго вояка Швейка в світовій війні"**. Швейк у запіллю (гінтерлянді). Авторизований переклад з чеського. Ілюстроване вид-во „Луна". Львів, 1930. На українську мову переложив Олекс. Залужний. Стор. 168. Форм. 8°.

ЖУРНАЛИ:

„Життя і Знання", популярно-науковий журнал. Видає Т-во „Просвіта". Рік вид. III. Ч. 2. Львів, листопад 1929. Зміст: М. Галущинський: Національні і громадські свята; Б. Лисянський: Скарб життя; Н. Королева: „Хліб наш щоденний"; Ю. Крохмалюк: Боєві ґази й отруї; Е. Жарський: Сітківка; С. Пастернак: На копальні золота; За Ґ. Ваґнером переказав М. Черкавський: Финиковий гайок у пустині; Тільки десять центів; У гостині в першого й одинокого лаплянського поета; Брікети; В. Бірчак; Володар Ростиславич; Всячина; С. П.: Найлекший метал „електрон"; Ручна подвійна лопата; Оголошення.

„Наш Приятель", ілюстрований місячник для молоді та шкільних дітей. Видає Марійське Т-во молоді у Львові. Рік IX. Ч. 3., листопад 1929 р.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 12. листопада, год. 7·30 веч. „Артисти".

Малий Міський Театр:

Вівторок, 12. листопада, год. 7·30 веч. „Процес Мері Деґен" (знижені ціни).

Середа, 13. листопада, год. 7·30 веч. „Солом'яний вдовець" (премієра).

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Вівторок, 12. листопада „Електричне кохання", одна вистава г. 8·15.

Середа, 13. листопада, „Електричне кохання", одна вистава г. 8·15.

Кіна.

Апольо: Аллагів сад (Ів. Петрович, Алісія Террі), на основі повісти Роберта Гіченса.

Касіно: Чортиця з Тріполісу (Альф. Фріланд, Ліана Гейд.)

Кольосей: Таємна ватага Біг-Бой — великий збиточник

Лев: Під прапором кохання.

Марусенька: З дня на день (на осн. повісти Ферн. Ґетая).

Оаза: Мадам Рекам'є.

Палас: Звукова фільма „Чотири чорти" (Джанет Ґейнор).

Пан: Тайна цитаделі в Дембліні (Марія Якобіні).

Пасаж: „Правда побіджує" (Уілієм Десмонд). Тиждень Пата і Ґомонта. Ам. комедія.

Стильове: Тепер або ніколи!

Фатаморгана: Понад сніг (Жеромського).

Химера: Новочасний Казанова.

Утіха: Чорний Орел (Руд. Валентіно).

Присилайте передплату!

Програма радіо.

Вівторок 12. XI. 1929.

Варшава (1411,7) 11·45 Популярний концерт.
Краків (312,8). 13·10 Трансмісії з Варшави.
Познань (334,8) 17·45 Пополудневий концерт.
Гельсінгфорс (221,4) 20·00 Концерт радіоорхестри.
Ляйпціг (259). 20·00 Трансмісії з опери.
Братислава (279) 19·05 Словацька музика.
Талін (296) 19·00 Військова орхестра.
Брно (341,7) 12·30 Чеські концерти.
Льондон (356,3) 14·00 Музика з готелю Сесіль.
Штутгарт (360) 16·00 Концерт радіоорхестри.
Гамбург (372) 18·15 Радіоконцерт.
Франкфурт (390) 23·15 Танкова музика.
Берн (403) 20·40 Опереткова музика.
Берлін (418) 20·00 Симфон. концерт.
Стокгольм (436) 18·30 Ручна гармонія.
Рим (441) 21·02 Трансмісії з опери.
Лянгенберг (473) 17·30 Грамофон (Ваґнер, Штравс).
Прага (487) 20·00 Концерт чеської музики.
Міляно (501). 12·30 Легка музика.
Брюссель (509) 18·00 Концерт радіотрія.
Відень (516,3). 11·00 Оперовий хор співає гимни.
Рига (525) 17·00 Пополудневий концерт
Мюнхен (533). 17·30 Фортепяновий рецитал.
Будапешт (550). 17·10 Циганська музика.
Москва (825). 19·00 „Пікова Дама" опера Чайківського.
Ковно (1935) 20·30 Концерт.
Ленінград (1000). 16·10 Концерт німецької музики.
Харків (1304). 15·30 Пополудневий концерт.
Париж (1725) 16·45 Радіоконцерт.

Середа 13. XI. 1929.

Варшава (1411,7) 20·30 Камеральний концерт.
Краків (312,8) 13·10 Трансмісії з Варшави.
Познань (334,8). 20·30 Народній концерт.
Гельсінгфорс (221,4) 19·45 Балетова музика.
Ляйпціг (259) 14·30 Програма для молоді.
Братислава (279) 16·00 Концерт орхестри.
Талін (296) 20·30 Танкова музика
Брно (341,7) 20·00 Народне мистецтво.
Льондон (356,3) 21·00 Симфонічний концерт.
Штутгарт (360) 16·00 Пополудневий концерт.
Гамбург (372) 20·00 Давня музика.
Франкфурт (390) 16·30 Концерт зі Штутгарту.
Берн (403). 10·45 Грамофонові плити.
Берлін (418). 16·20 Капеля Гарденберга.
Стокгольм (436) 18·30 Готляндські пісні.
Рим (441). 21·02 Вечір італ. музики.
Лянгенберг (473) 17·30 Дута орхестра.
Прага (487). 21·00 Камеральний концерт.
Міляно (501). 20·30 „Масковий баль" опера Верді.
Брюссель (509) 21·30 Концерт з Леодіюма.
Відень (516,3). 21·00 Популяр. концерт.
Рига (525) 22·00 Грамофонові плити.
Мюнхен (533). 20·00 Концерт з Франкфурту.
Будапешт (550) 12·00 Костельні дзвони.
Москва (825) 15·30 Пополуд. концерт.
Ковно (1935) 21·00 Концерт.
Ленінград (1000) 14·00 Грамофони.
Париж (1725). 16·45 Концерт солістів

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 618 15—?

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 619 8—?

УНЕВАЖНЮЄТЬСЯ військову книжечку видану П. К. У. в Городку ягайлонськім ч. 240 на імя д-ра Івана Станька в Яворові, тепер в Любачеві. 854 3-3

ШАМОТОВІ ПЕЧІ чеські, найбільший склад **Ренчнер**, Леґіонів 37. 707 12—12

ВИСИЛАЮ почтою гарні, вибирані гриби (найменше 5 кг.) по зол. 22·— 1 кг. — Сливкові повила на цукрі в 5 кг. фасках за зол. 18·— Волоські оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 26·— Франко за послішлатою Мендель Штуммер. Косів к. Коломиї. 842 2—10

УЧЕНИКІВ прийму на станцію від 1. грудня. Покій з осібним входом для студентів з цілим удержанням. — Опацька, вул. Хшановської ч. 12. 870 1-1

НА РАТИ **Матераци** 3 подушки 30 зол. Волосінні 75. **Отомани** 55. Розкладані **Лежанки** 55. Приймає рівнож переробки фабрика ЗАКС, вул. Ліндого ч. 6. 840 6 1—5

НАДЗВИЧАЙНИЙ ВИНАХІД „Patent" Геліолюкс. — Нафтові лямпи з охоронним пальником і нетріскаючим шклом і нафтово-газові лямпи, жарові, сніжнобіле світло від 90—2000 свічок, рівнож ліхтарні від 200—300 свічок, надаючися на всякий воздух. До кожної старої лямпи надається пальник з редукційним перстенем. На жадання висилаю цінник без ніяких коштів. Пошукую солідних агентів з фотографією і свідоцтвом моральности — Зголошення під адресою: Павло Ріттер, Bielsko, Śl. Ciesz. ul. Cieszyńska 24. 875 1—1

Ширіть наш часопис!

Накриття

Fragela, Hennenberga і інших найліпших фабрик по фабричних цінах 577

у МАНДЛЯ, вул. Коперника 14 Напроти Кіна Коперник

ВДОВА зі священичої родини шукає місця до заряду дому на селі або в місті. Розуміється на господарці й кухні, а також моглаби занятися доглядом хорої особи. — Зголошення на адресу: Стефанія Романович у о. Степанова, Заболотці к. Бродів. 874 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

438 Пересвітлення Рентґеном. 53—?

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних хоріб **та лікарської косметики** **ординує від 8—10½, 14—18. в неділі і свята від 10—11.** Гірське сонце. Ватофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні. **ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. I. п.** 826 Телефон 65—87. 6—7

Специяліст скірних, венеричних недуг і косметики 797 1—1

д-р РОМАН ДОЛЬНИЦЬКИЙ

орд. від 3—6 попол., вул. Глубока 10 партер. — Кварцева лямпа. Діятермія

Подяка.

Вповажаному Панові Докторові Александрові Мальчикові, лікареві внутрішних недуг, вул. Лонцкого ч. 8. за вилічення мене з поважної недуги, складаю цею дорогою сердечну подяку.

876 1—1 **М. Криська**

ДРУГИЙ НАКЛАД! По конфіскаті. ДРУГИЙ НАКЛАД!

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР-АЛЬМАНАХ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

на 1930 рік.

ЗМІСТ: Василь Дзіковський: **Маківка.** Юрко Старосольський: **На Маківці.** Богдан З.: **З історії Закарпаття.** Юрко Герасимів: **Десять днів на Підкарпаттю.** А. Крезуб: **Бої за Львів і Наддніпрянські Січові Стрільці.** Мирін Карпенюк: **День 31. серпня 1919 р. в Києві.** А. Крезуб: **Напад большевиків на Кремянець в травні 1919 р.** Ірина Шмігельська-Климкевичева: **Великдень у Жмеринці.** Юра Шкрумеляк: **Кохання поручника Залізного. Уривки з любовних листів воєнних.** Евген Дидик: **З повстанцями.** Устя Грицик: **Дещо з того, що пережила.** А. С.: **Помста.** Я. Водяний: **В Холоднім Яру.** Р. Сушко: **Базар.** Я. Водяний: **З обіймів смерти.** А. Марущенко-Богданівський: **На світанку.** Сергій Дашків: **Діти недолі.** Адмар: **Нариси з Поділля.** Д-р Б. Гнатевич: **Лисоня.** Мирон Заклинський: **На чужій роботі.** Анатоль Курдидик: **Міля.** Вол. Куч.: **Коняк.**

Календаріюм. 12 ілюстрованих геройств. 26 ілюстрацій в тексті на півкредовому папері. Вінєта кисти Е. Козака.

Ціна 3·00 зол. — Порто 0·50 зол.

Замовляти можна у всіх книгарнях і кооперативах.

Червона Калина, Львів, вул. Руська ч. 18 III/а. Книгарня Червоної Калини, Золочів, вул. Колійова ч. 1.

831 5—5

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.